

TEMA 2: FAMILIEINDSATSER

Denne artikel er en del af en serie skabt i et samarbejde mellem Center for Boligsocial Udvikling (CFBU) og KL. Artikelserien formidler cases fra den kommunale verden med det formål at inspirere til, hvordan det boligsociale arbejde i helhedsplanerne kan understøtte den kommunale kernerdrift.

“ Grundtanken i projektet er, at det at være lokalt til stede ude i boligområderne er vigtigt, og at det er relationerne, som skal bære den forandring, der skal ske i en familie eller en husstand.

HELHEDSPLANERNES POTENTIALE I KOMMUNALE INDSATSER FOR FAMILIER OG FOREBYGGELSE: "RELATIONERNE BÆRER FORANDRINGEN"

Helhedsplanernes områdebaserede arbejde kan være en værdifuld ressource i de kommunale familieindsatser. Det viser to eksempler på samarbejder mellem helhedsplaner og kommuner i henholdsvis Brøndby og Viborg, hvor det boligsociale kendskab til beboerne i de udsatte områder spiller en nøglerolle i arbejdet med familier og forebyggelse.

Leg, hygge og små stemmer, der synger danske børnesange. Det er, hvad man møder, hvis man stikker hovedet ind i den boligsociale legestue i Brøndby Strand en onsdag mellem kl. 10 og 12.

Her står en familievejleder, en musikerterapeut og gæstende kommunale fagpersoner hver uge for aktiviteter, som understøtter børnenes sproglige, motoriske og sociale udvikling.

Legestuen, der har eksisteret siden 2018, er et tilbud til forældre med børn i alderen 0-6 år, som bor i boligområdet Brøndby Strand Parkerne. Omdrejningspunktet er sprogsstimulering, og formålet er at sikre børnenes udvikling af et alderssvarende sprog.

En af de faste fagprofessionelle gæster i legestuen er tale-hørekonsulent Maja Foldager Pedersen, som er ansat i Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) i Brøndby Kommune. Hun oplever legestuen som et gunstigt miljø at samarbejde med og yde vejledning til forældre omkring deres børns sprogudvikling. Maja Foldager Pedersen fortæller:

“ Blandt forældrene er der en enorm åbenhed og nysgerrighed, både i forhold til sprogudvikling, men også omkring hvordan de hjælper deres børn bedst muligt på vej til at klare sig i samfundet.”

Den muligvis vigtigste forklaring på forældrenes åbenhed er, at de boligsociale medarbejdere har lagt meget energi

i at etablere et rum, som er trygt for familierne. Maja Foldager Pedersen siger:

“ De [boligsociale medarbejdere, red.] har allerede lavet en masse benhårdt relationsarbejde, så når de kalder mig ind, som også i forvejen er et kendt ansigt i legestuen, er det meget nemmere at samarbejde med forældrene. Der er en tryghed allerede, selv om jeg er fra kommunen. På den måde får de også nogle positive erfaringer med systemet.”

Samtidig giver legestuen mulighed for at nå en målgruppe, som kan have behov for ekstra støtte, men risikerer at flyve under kommunens radar:

“ Vi har jo nogle familier, som passer deres børn hjemme, og som vi ikke altid møder. Man kan sige, at legestuen er en mulighed for at møde nogle af de familier og give dem adgang til nogle kommunale indsatser, som de ikke nødvendigvis ved findes. Min rolle er både at vejlede omkring sprog, men jeg kan også hjælpe familierne videre.”

Samarbejdet med den boligsociale indsats kan således være en løftestang ikke blot for PPR's arbejde med tidlige sprogindsatser, men for de kommunale tilbud i bred forstand.

RELATIONERNE BÆRER FORANDRINGEN

Det boligsociale relationsarbejde er ligeledes en vigtig grundsten i projektet "Relationel Velfærd i Houlkær, Ellekonebakken og Karup Kølvrå", der er forankret i den boligsociale helhedsplan i Viborg Kommune.

Med projektet er der i tre boligområder etableret frem-skudte, tværfaglige teams bestående af kommunale medarbejdere fra børn- og unge-, beskæftigelses- og socialområdet, samt en medarbejder fra boligorganisationerne. Morten Kurth, socialchef i Viborg Kommune, forklarer:

“ Grundtanken i projektet er, at det at være lokalt til stede ude i boligområderne er vigtigt, og at det er relationerne, som skal bære den forandring, der skal ske i en familie eller en husstand.”

Med deres tilstedeværelse i lokalområdet kan de frem-skudte teams komme familiernes problemer i forkøbet og skabe sammenhængende, lokale løsninger.

De udsatte familier kæmper ofte med komplekse problemstillinger med forskellige underliggende årsager, fx misbrug, psykisk sygdom og langtidsledighed, og de er i kontakt med mange forskellige kommunale instanser. Ønsket at skabe en mere helhedsorienteret indsats ved at lade de fremskudte teams fungere som én samlet indgang til de mange kommunale tilbud. Morten Kurth siger:

“ De fremskudte teams har en selvstændig kompetence til at træffe beslutninger om, hvad der er behov for hos den givne husstand samt at iværksætte de påkrævede indsatser.”

På den måde skaber samarbejdet i helhedsplansregi muligheden for, at kommunen kan arbejde områdebaseret med udsatte borgere, hvilket forbedrer deres evne til at forebygge og skabe sammenhæng i komplekse borgerforløb.

SAMARBEJDE I VARIERENDE FORMER

De to eksempler på familieindsatser vidner om, at der er flere modeller for givende samarbejder mellem helhedsplan og kommune. De to indsatser bygger nemlig på vidt forskellige samarbejdskonstellationer.

I Viborg Kommune er projektet iværksat blandt andet som følge af en ledelsesmæssig ambition om at styrke samarbejdet med boligorganisationerne, og det løftes i fællesskab mellem de to parter.

I denne type samarbejde lægger Morten Kurth vægt på vigtigheden af symmetrien i samarbejdet.

Han fortæller:

“ Vi kan kun lykkes med det her projekt, hvis boligorganisationer og kommune er ligeværdige parter i projektet og er hundrede procent samstemt omkring, hvad der skal ske.”

I modsætning hertil bygger legestuen i Brøndby Strand på et samarbejde, hvor helhedsplanen stiller en platform til

rådighed for de kommunale medarbejdere. Helhedsplanen er tovholder på projektet, mens PPR-medarbejderne deltager på en mere begrænset og understøttende måde. Begge parter har alligevel stor gavn af samarbejdet, fordi deres målsætninger er sammenfaldende, og de kan låne af hinandens ressourcer for at opfylde dem.

Brøndby-casen er også et eksempel på, at kimen til et meningsfuldt samarbejde ikke kun findes på chefgangene, men også blandt nysgerrige og opsøgende frontmedarbejdere. Maja Foldager Pedersen var tilbage i 2018 sammen med en kollega initiativtager til samarbejdet, og i dag er besøgene i legestuen prioriteret som en fast del af de opgaver, PPR dækker i Brøndby Kommune.

I samarbejdet mellem helhedsplan og kommune omkring familieindsatser kan formen variere. Kommunerne har stor værdi at hente i helhedsplanernes lokale kendskab og relationsarbejde i udsatte boligområder.

Sociale effektinvesteringer:

Projekt relationel velfærd i Viborg er et projekt der arbejder med sociale investeringer i et samarbejde mellem kommune og boligorganisationer. Den sociale investeringsfond, Landsbyggefonden og Poul Due Jensen Fonden bidrager med investeringsmidler til projektet. Sociale effektinvesteringer muliggør afprøvninger af nye velfærdsløsninger på tværs af sektorer og forvaltninger, hvor investeringerne kobles til de boligsociale indsatser. Hvis indsatsen har den forventede effekt, og det offentlige opnår en besparelse, betales investeringen tilbage til investeringsfonden (<https://www.lbf.dk/boligsociale-indsatser/sociale-effektinvesteringer/>)

Læs mere om boligsociale indsatser der understøtter familier i udsatte boligområder her

"Boligsociale familiekurser" i CFBU, 2023: Inspirations- og videnskatalog – viden om boligsociale aktiviteter støttet af landsbyggefonden.